

ת"פ 49069/07/14 - יוניס עבדאללה נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בנצרת

ת"פ 49069-07-14 מדינת ישראל נ' עבדאללה (עציר)
תיק חיצוני: 0-1410-20140-3222

בפני מבקש נגד משיבה	כבוד השופטת דלית שרון-גרין
	יוניס עבדאללה ע"י ב"כ עו"ד דראושה
	מדינת ישראל

החלטה

מבוא

1. לפניי בקשה לפסיקת הוצאות הגנה ופיצוי בגין מעצר, לפי סעיף 80(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "החוק").
2. נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של השתתפות בהתקהלות אסורה, השתתפות בהתפרעות לאחר הוראת פיזור ונסיון לתקיפת שוטר בעת מילוי תפקידו, בהתאם לסעיפים 151, 155 ו-273 לחוק, בהתאמה.
3. בהכרעת הדין שניתנה ביום 16.11.16 זיכית את הנאשם מכל העבירות שיוחסו לו. ביחס לעבירה של נסיון לתקיפת שוטרים הזיכוי נבע מקביעתי לפיה המאשימה לא הצליחה להוכיח את יסודות העבירה, ולאחר שדחיתי את עתירתה להרשיעו בבצוע עבירה זו כמבצע בצוותא. במהלך שמיעת הראיות ובסיכומיה, הסכימה התביעה לתקון הוראת החיקוק הנוגעת להשתתפות בהתפרעות, כך שזו תתייחס לשלב שטרם מתן הוראת פיזור. משתי העבירות הנוספות, זוכה הנאשם מכח הגנה מן הצדק, נוכח העובדה שלאחר האירועים מושא תיק זה, בחרה המאשימה להגיש כתבי אישום רק נגד משתתפים שמעבר להתקהלותם במקום ולהשתתפותם בהתפרעות, גם הואשמו בזריקת אבנים או בעבירות נלוות אחרות.

טיעוני הצדדים

4. **בבקשה** בכתב נטען כי המבקש נעצר ביום 21.7.14, בתאריך 25.7.14 הוגשו נגדו כתב אישום ובקשה

עמוד 1

למעצר עד תום ההליכים, וביום 23.9.14, לאחר 58 ימי מעצר, שוחרר בתנאים מגבילים, ביניהם מעצר בית חלקי, למשך כחודשיים.

בסופו של יום זוכה המבקש, ולטענתו לא היה כל יסוד להגשת כתב האישום נגדו, ולא בסיס ראייתי להוכחת העבירה של נסיון לתקיפת שוטר.

לטענתו, כתב האישום שהוגש נגדו וההליכים שהתמשכו גרמו לו "נזקים כבדים, פגיעה בכבודו ואי יכולתו להירשם ללימודים ופגיעה ביכולתו להשתכר" (כך במקור).

5. בתגובתה בכתב טענה **המשיבה** כי בהכרעת הדין נקבע שלא נפל פגם בהתנהלותה, והזיכוי מעבירת הנסיון לתקיפת שוטר נבע מקבלת טענה של הגנה מן הצדק ולא בשל אי יכולתה של המאשימה להוכיח את עובדות כתב האישום. יתר עובדות כתב האישום הוכחו, והזיכוי נבע מקבלת טענת ההגנה מן הצדק. משכך, המבקש לא הרים את הנטל המוטל עליו לשכנע בהתקיימותם של תנאי סעיף 80 לחוק, שעל פי הפסיקה, גם העומד בהם אינו זכאי לפיצוי אוטומטי.

המבקש היה עצור למשך 41 יום, לאחר ששתי ערכאות קבעו כי קיימות ראיות לכאורה ועילת מעצר. בהמשך שוחרר בתנאים, ולאחר זמן קצר, בוטלו כל התנאים.

המשיבה תמכה את טיעוניה בפסיקה.

6. בדיון לפניי חזרו ב"כ הצדדים על עמדותיהם.

המסגרת הנורמטיבית

7. להלן לשון סעיף 80(א) לחוק:

משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה, או בשל אישום שבוטל לפי סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 בסכום שייראה לבית המשפט; במשפט שמנהל קובל רשאי בית המשפט להטיל על הקובל תשלום כאמור.

8. המחוקק התיר לבית המשפט להורות שהוצאות הגנתו של נאשם שזוכה או פיצוי על מעצרו ישולמו מאוצר המדינה, במקרה בו ראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה או כאשר ראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת.

9. הפסיקה הציבה רף גבוה להרמת הנטל להוכחת קיומן של כל אחת משתי העילות האפשריות.

10. עוד יש לציין כי הפסיקה התייחסה לעילות אלה בדווקנות, ואף נקבע מפורשות כי העובדה שהמחוקק התיר לבית המשפט להורות על תשלום הוצאות או פיצוי, אין בה כדי לחייב את בית המשפט לעשות כן, גם במקרים בהם הוכח קיומן של העילות שנקבעו בחוק. נהפוך הוא, הפסיקה הציפה את הצורך הממשי באיזון בין כלל האינטרסים הנוגעים בדבר, טרם קבלת החלטה בבקשה מסוג זה, והדגישה את חשיבותו של איזון זה.

(ראו ביחס לסעיפים 8-10 לעיל; ע"פ 4466/98 דבש נ. מ"י, רע"פ 960/99 מקמילן נ. מ"י, ע"פ 7115/04 בן ברוך נ. מ"י, 3770/05 מוחסיין נ. מ"י, ע"פ 5923/07 שתיאווני נ. מ"י, 4121/09 שגיא נ. מ"י)

מן הכלל אל הפרט

11. חלק הארי של טיעוני ההגנה נוגע לעילה הראשונה, שעניינה העדר יסוד להאשמה, ומיעוטו מתייחס לשנייה, הנוגעת לנסיבות אחרות.

לא היה יסוד להאשמה

12. באשר לעבירת הנסיון לתקיפת שוטר, המאשימה הציגה תשתית ראייתית, שעל בסיסה בקשה לקבוע כי הנאשם בצע את העבירה מכח דיני השותפות;

13. עדי התביעה שהעידו בעניין זה מסרו כי ראו את הנאשם עומד בקבוצה של זורקי אבנים. איש מהם לא טען במסמכיו או בעדותו לפני כי ראה את הנאשם זורק אבנים במו ידיו. עדויותיהם נמצאו מהימנות, ובהסתמך עליהן קבעתי כי הנאשם אכן עמד בקרב קבוצה של זורקי אבנים, ואף כי היה עטוי כאפייה (ראו פסקאות 5-6 להכרעת הדין).

14. מספר סרטונים שהוגשו מתעדים קטעים שונים במהלך ההתקהלות הבלתי חוקית וההתפרעות.

הנאשם נראה בחלק מהסרטונים כשהוא עומד לא רחוק ממתפרעים המשליכים בהתרסה אבנים רבות לעבר כוחות הבטחון, אך לא בשלב בו עמד בתוך קבוצת זורקי האבנים סמוך לפני מעצרו.

15. בהודעתו במשטרה נמנע הנאשם מלהשיב על מרבית השאלות שנשאל.

עדותו לפני הותירה רושם שלילי, קבעתי כי דבריו נשמעו בלתי מהימנים, תלושים מהמציאות ולא התיישבו עם ההגיון הבריא והשכל הישר. כמו כן, דבריו עמדו בסתירה לראיות אובייקטיביות שהוצגו לפניו, ולעתים הוא שינה את גרסתו בהתאם לאותן ראיות שהוצגו. בחקירתו הנגדית סתר את הדברים שאמר בחקירתו הראשית ואת מעט הפרטים שמסר במשטרה. גרסתו לפני היתה ברובה בגדר גרסה כבושה, וההסבר שניתן לה נדחה כמצוץ מן האצבע. לסיכום

עדותו לפני קבעתי כי "נוכח התרשמותי הבלתי אמצעית מעדותו של הנאשם לפני, ועל יסוד האמור לעיל, אני סבורה כי לא ניתן לתת אמון בגרסתו של הנאשם, שהאמת איננה נר לרגליו, בלשון המעטה, ולא ניתן לסמוך כל ממצא עובדתי על דבריו" (פסקה 18 להכרעת הדין).

16. המאשימה טענה כי הנאשם ניסה לתקוף שוטרים מכח היותו מבצע בצוותא, תוך שתמכה את טענותיה בפסיקה.

לא סברתי שהטענה איננה סבירה בעליל, אלא דחיתי אותה לאחר ניתוח מעמיק של הסוגייה ובעקבות יישום הפסיקה על עובדות המקרה שלפניי בנסיבותיו. תוצאות הניתוח והיישום הביאו אותי למסקנה שונה ממסקנת התביעה, ועל כן זיכיתי את הנאשם מעבירה זו.

17. בשום שלב לא התרשמתי שהתביעה פעלה בזדון, בחוסר תום לב, ברשלנות חמורה או באי סבירות מהותית, בעת הגשת כתב האישום או במהלך ניהול התיק. כמו כן לא ניתן לומר שלא היה בסיס סביר להחלטת התביעה להגיש כתב אישום נגד המבקש. אדרבא, התרשמתי כי כתבי האישום בפרשה, שרובם נשמעו לפניי, הוגשו נגד מספר מועט של מתפרעים, שהיה לתביעה בסיס ראייתי לכאורי ברמה סבירה לגביהם, להוכחת ביצוע עבירות נוספות מלבד ההתקהלות ו/או ההתפרעות לפני או אחרי הוראת הפיזור. כך גם קבעתי בגוף הכרעת הדין (סעיף 35).

18. על יסוד האמור לעיל, אני קובעת כי היה יסוד להאשמת הנאשם בעבירה של נסיון לתקיפת שוטר.

19. ביחס לעבירות הנוספות, שעניינן התקהלות והתפרעות, קבעתי בהכרעת הדין כי המאשימה הוכיחה את כל יסודותיהן של עבירות אלה, ולכאורה היה מקום להרשיעו בביצוען. תחת זאת, ולאור טענת ההגנה מן הצדק שהעלה הנאשם קבעתי בהכרעת הדין כי "...לאחר שזוכה הנאשם מהעבירה של נסיון לתקיפת השוטרים, השווה מעמדו, כאמור, למעמד של יתר מאות המשתתפים בהפגנה הבלתי חוקית, נגדם לא הוגשו כתבי אישום והם ממילא לא הורשעו. לפיכך, יש להשקפתי, טעם לפגם בהרשעתו של הנאשם שלפניי בעבירות של השתתפות בהפגנה ובהתפרעות. הרשעה כזו תגרום לפגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות, ואיני רואה כיצד ניתן לרפאה באמצעי מתון ומידתי יותר מאשר זיכוי של הנאשם מעבירות אלה" (סעיף 36 להכרעת הדין).

20. כלומר, זיכוי של הנאשם משתי העבירות הנוספות הוא תוצאה ישירה של זיכוי מעבירת הנסיון לתקיפת שוטרים, וחרף הקביעה כי המאשימה הוכיחה את כל יסודותיהן של עבירות אלה.

21. משקבעתי לעיל כי היה יסוד להאשמתו בעבירת הנסיון לתקיפת שוטרים, ממילא קם היסוד להאשמתו בעבירות הנוספות.

נסיבות אחרות

22. טענותיו של המבקש בהקשר זה התמצו באמירה כי כתב האישום שהוגש נגדו וההליכים שהתמשכו גרמו לו "נזקים כבדים, פגיעה בכבודו ואי יכולתו להירשם ללימודים ופגיעה ביכולתו להשתכר" (כך במקור, סעיף 12 לבקשה).

23. התרשמתי כי מדובר בטענות שנטענו בחצי פה, ללא פירוט או הסבר, ולו ראשוני. אין ספק כי כל נאשם, באשר הוא, חווה נזק ופגיעה בכבודו, מעצם ניהול ההליך הפלילי נגדו, לא כל שכן, שעה שהוא מזוכה בסופו של יום. לא מצאתי בבקשה ובטיעונים בעל פה ייחוד כלשהו של המבקש לעומת כלל הנאשמים שזוכו.

24. עוד פחות ברורה הטענה לפיה ההליך הפלילי מנע מהמבקש להרשם ללימודים, ומכאן הביא לפגיעה בשכרו. לא הונח לפניי ולו בסיס עובדתי ראשוני לכך שההליך הפלילי פגע בדרך כלשהי באפשרויותיו של המבקש להרשם ללימודים במוסד אקדמאי כלשהו. הרשמה למוסדות ללימודים גבוהים נעשית בדרך כלל בחודשי האביב, טרם האירועים מושא כתב האישום, והלימודים מתחילים בדרך כלל בסתיו, אז שוחרר כבר הנאשם ממעצרו, ויכול היה להשתלב בלימודים. מקל וחומר יכול היה לעשות זאת בשנים שלאחר מכן, בהנתן כי הרשמה למוסדות אקדמאיים איננה דורשת הצגת תעודת יושר, ובוודאי לא רשימת תיקי מב"ד.

25. באשר לתקופת מעצרו מאחורי סורג ובריח; המבקש נעצר ביום האירוע, 21.7.14, ושוחרר בפועל ביום 25.8.14. כלומר, בניגוד ל-58 ימי מעצר אליהם התייחסה ההגנה בבקשתה, היה המבקש עצור למשך 35 ימים.

26. הגם שהמבקש כלל לא טען זאת, אין לזלזל בהשפעתם של 35 ימי מעצר על בחור צעיר שאין לחובתו הרשעות קודמות כלשהן. למרות זאת, אינני רואה בכך משום "נסיבות מיוחדות" המצדיקות מתן פיצוי, משום שלא שוכנעתי כי הוכחו לפניי סבל חריג, עינוי דין חמור או עילה אחרת המצדיקה חמלה וחסד יוצאי דופן.

27. על יסוד האמור, אני קובעת כי לא ראיתי נסיבות אחרות המצדיקות קבלת הבקשה.

28. אשר על כן, אני דוחה את הבקשה.

המזכירות תעביר החלטה זו לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, ד' אדר תשע"ז, 02 מרץ 2017, בהעדר הצדדים.